

SLOVENE C

Štev. 174. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vbeč čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v torek, 2. avgusta 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejeman:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6.50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročilno, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petivrstna (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
36 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniskega telefona šte. 188.

Učiteljske plače na Kranjskem in deželne finance.

III.

Kaj pa je nasvetoval dr. Šusteršič na shodu v „Katoliškem domu“ dne 19. aprila t. l.?

Jedro njegovega predloga je bilo: Ne dežela, temveč država naj skrbi za izboljšanje učiteljskih plač. Da si pa v to svrhu zadobé potrebno pokritje, „vpelje naj se v celi državi posebna naklada nalašč za šolstvo, na pr. na osebno dohodarino nad 5000 K dohodkov dalje. Tudi boljše plačani višji uradniki naj bi plačevali šolske doklade... Učiteljem naj se izboljšajo plače, a na račun premožnih stanov.“

Vsekakor tiči v tem nasvetu vodje katoliško-narodne stranke več smisla in več samostojnega umevanja, nego v priprostem Hribarjevem receptu, kateri računa zgolj s sorazmernim zvišanjem deželnih doklad na direktne davke. Navzlic temu se je liberalno časopisje strastno zakadilo v predlagatelja, in osobito ona jara mladina, koja danes neomejeno gospoduje v „Učiteljskem tovarišu“ — nikakor ne na korist kranjskemu učitelstvu — odsihmal s pravo strastjo poskuša svoj skrhani dovtip na Šusteršičevem predlogu. Temu se prav nič ne čudim. Nihče ne bo de trdil, da se vodilni krogi „naprednega“ slovenskega razumništva dandanes odlikujejo po obsežnejši splošni izomiki. Tem manj se mora od njih zahtevati strokovno finančno-politiško znanje. Da čimdalje bolj zmagovito prodira v finančni vedi, zlasti pa v davkoslovju teorija Adolf Wagnerja, da je davčna bremena sploh razdeliti ne po razmernem dobičku, ki ga ima poedinec od dotične javne funkcije, temveč po davčni zmog-

nosti posamnih davčnih sil, — tega načelne prevrata v politiški vedi naša prosvetljena gospoda kar nič ne pozna. Radi tega tudi razumeti ne more, da Šusteršičev predlog baš sloni na tej podstavi ter da je vsled tega v svojem bistvu dokaj dobro zasnovan. Ako se tedaj jaz za svojo osebo popolnem ne morem strinjati z dotičnimi nazori politiškega svojega sobojevnika, moram imeti na razpolago druge, z golj stvarne razloge, katere hočem takoj pojasniti.

Proti zahtevi, naj država prevzame skrb za troške povišanja učiteljskih plač, se dá toliko ugovarjati, navzlic temu, da se ponavlja od tolikih in tako različnih strani, da sem primoran, privoščiti poseben oddelek tej važni in zanimivi razpravi. V označenje svojega osebnega stališča naglašam za sedaj le svoje prepričanje, da bi tem potom le še ojačili državno absolutno nadvlado nad ljudsko šolo in njenim učitelstvom, dočim bi naše delovanje moralo meriti na to, da se z manjša pretirani vpliv, kojega je svobodi kvarni liberalizem glede narodnega šolstva prisvojil obožavanemu maliku državne ideje.

Ali ugovarjati bi se moralo temu nasvetu tudi s stališča davčne pravičnosti. Jeli v istini slehernega davkoplačevalca s 5000 K letnih dohodkov uže prištevati premožnim stanovom? Nikakor ne! Pač se državna dohodarina prav ugodno razlikuje od drugih tako zvanih direktnih davkov, kateri imajo po svojem bistvu kot prinosni davki dandanes, zgoščati se v neko realno breme, uprav podobno hipoteki. Vendar pa tudi osebni dohodninski davek ne išče in ne zadeva prostega dohodka. Bolj nego teoretično razpravljenje utegne pojasniti to, kar mislim, priprosta primera iz vsakdanjega življenja. Vzemite n. pr. odvetnika na kmetih, kateremu se je po nje-

govi poštene davčni izpovedi prisodilo 5000 K čistega letnega dohodka. Niti on, niti žena nimata zasebnega premoženja, z golim svojim zaslužkom mu je rediti večjo obitelj. Recimo, da ima vsega skupaj petero otrok, tri sinove in dve dekleti. Najstarejši sin naj poseti kako vseučilišče, ostala dvojica fantov naj pohaja srednjo šolo v glavnem mestu, in tudi izmed hčera je ena uže v toliko odrastla, da jo je oče dal na učiteljsko. Jedno deklico ima še doma, ona se šola na domači ljudski šoli, — bode tak davkoplačevalec, kateri mora kljub izkazanim dohodkom 5000 K prav siromaški gledati na vsak vinar, bode-li v istini pripraven davčni subjekt, od katerega se bi moglo in smelo izsiliti še visok šolski davek?

In tak davek bi moral biti v istini ogromen, znašal bi vsaj par sto odstotkov osebne dohodarine. Kajti naravno je, da se država, ako bi hotela ugoditi zahtevi po zvišanju učiteljskih plač, nikakor ne bi mogla omejiti na malo kranjsko deželico, temveč raztegniti bi morala svojo rešilno akcijo na celo avstrijsko ozemlje. Zlasti ako bi se uživotvorilo resolucijo sub A kranjskega učiteljskega zbora z dne 8. aprila t. l. ter bi se učitelji uvrščali v XI.—IX. čin državnih uradnikov, moral bi finančni minister na stežaj odpreti svoje blagajnice ter neštete milijone uporabljati v pokritje teh stroškov. In teh ogromnih svot naj si poišče potom šolske naklade na osebno dohodarino počenši pri davkoplačevalcih z več nego 5000 K na leto? Cela osebna dohodarina za l. 1904 proračunjena je v letošnjem budgetu z okroglo svoto 52 milijonov kron. Ali tudi pri tej vrsti davkov se dejansko kaže, da v istini bolj zaležejo mnogoštevilni mali davkoplačevalci, davčni cenzi z 1200—5000 K letnih dohodkov, nego razmerno redko se-jane jačje davčne sile. Povprek se bode morda le 20—25 milijonov K letne dohodarine dobilo od davčnih stopinj nad 22. stopnjo

dohodninskega tarifa. In pri nas na Kranjskem? Cela dohodarina je za tekoče leto proračunjena s 420.000 K, katere se prav s trudom in naporom izsilijo in izvijajo stiskananim davkoplačevavcem. Nimam nobenih uradnih podatkov o njih razvrstitvi, a uveren sem, da večja polovica spada na male plačnike pod 5000 K letnih dohodov. K večjemu 200.000 K utegne se dobiti pri onih „premožnih stanovih“, kojim se hoče po omejenem nasvetu nalagati šolski davek v podobni doklade na državno dohodarino. Ako se primerjajo te številke z onimi, katere sem navajal glede finančnega učinka učiteljskih zahtev, videti je na prvi pogled, da bi zadostujoča doklada morala biti neki multiptum državnega dohodninskega davka, zadevajočega deželo našo.

Ali tak način obdačenja niti po obstoječem zakonu ni dopusten. Naslonjen na državno dohodarino ni po svojem bistvu nič drugega, nego pristna doklada na ta državni davek, kateri je po členu XIII. dejansko oproščen od vsake deželne ali občinske doklade. Ta oprostitev je utemeljena že v naravi dohodninskega davka, kajti noben davkoplačevalec ne bi več maral pravilno napovedati svojih dejanskih dohodkov, ako bi nad seboj videl viseči Damoklejev meč avtonomnih nametov. In dežela Kranjska, sprejemši davčne odpustke in denarne prispevke iz čistega prinosa državne dohodarine odpovedala se je pravokrepno vsaki pravici do deželnih doklad na državni dohodninski davek do l. 1909. Ako bi tedaj ona v „Katoliškem domu“ sprožena misel o taki šolski nakladi se kedaj spremenila v deželnozborni sklep, oziroma v načrt deželnega zakona, je povsem gotovo, da vsaj do tega termina nikoli ne bi mogel zadobiti cesarske sankcije ter nikoli ne bi mogel postati deželni zakon.

To se stvarni razlogi, radi katerih se

LISTEK.

Begun.

Črtica. Napisal V. S.

Bajno je šumela Volga. Kakor bi se pogovarjal neizmerni tok naraslih, kalnih, valovečih voda z vetrom, ki je hitel skozi tiho, mračnosanjavo, brezvezdno noč proti vzhodu. Komaj se je videl mesec izza oblakov, ki so se razpenjali po temnem svodu, kot krila grozečih pošasti; v ti njegovi svetlobi so se jedva vidno risali silueti ribiških koč in bark, privezanih ob obrežju. In ko je plalo nemirno valovje, so se zibali dolni in jadreniki so se priklanjali drug drugemu kakor dolge orjaške roke, ki jih iztezajo čudni stvori proti nebu.

Sicer je bilo mirno; le v dolgih presledkih se je tuintam prebudil pes iz svojih rahlih sanj, skočil pokonec, zarožljajal z verigo in salajal. A nato je zavladala tišina, kot poprej.

Ob kočah se je plazila oprezno moška postava, odeta v premožen plašč vojaškega kroja; čepica je zakrivala s svojim senčnikom malone polovico mladeniškega obraza, pokritega s prežečim strahom. V roki je

stiskal močno, neobdelano palico, ki jo je bil dobil kdovekje ob cesti, in trudno, plaho je premikal do kolen blatne noge, oziraje se na vse strani, ga li kdo ne opazuje.

Dospevši do predzadnje kočje v vasi, se je oddahnil in se iztegnil, ker se je neka otrplost razlivala po vsem njegovem životu. Ali hipoma se je zopet sključil in njegovo telo se je streslo kot črv, če stopiš nanj, zobje so mu zašklepetali, da se je sam prestrašil. Groza ga je obšla, kakor bi ga nekdo udaril po prsih, da bi mu zmanjkalo diha.

Ali ne hodi nekdo za njim? Počasi, oprezno, s sklonjeno glavo, s prežečimi očmi, da mu ne uide...

Ne; vse je tiho... Le jambori škripajo na ladjah, Volga šumi svojo večno, neumljivo pesem, kot bi pripovedovala sanje svojih hladnih, tajnostnih globin. Le hodi naprej, mladenič, begun, nihče te ne zasleduje, nihče ne ve, da blodi tod tvoja noga, trudna od poti in strahu, da te dchiti roka pravice, ker si ušel praporu, pod katerim bi moral iti v boj za domovino tja na daljno, vzhodno morskobal.

A zdaj... Veriga je zarožljala, glasno, zatognjeno je zalajal pes in se vrgel proti begunu. Plašno, kakor bi mu stekel curek

studene vode po hrbtu, je skočil okrog kočje ter počeril za samokolnico, obloženo z mrežami, trepetaje kot list.

Pes je počasi utihnil, le še pretrgano zarenčal, in slednjič ni ničesar več motilo matuške Volge, s katero je uspavala svoje otroke.

Ubežnik se je nato vzravnil in poiskal z drhtečo roko okno. Za njim, ravno pod njim spi oseba, od katere je hotel vzeti slovo, predno se izroči tem mogočnim, bežečim valovom, da ga ponesó daleč, v svobodo, v življenje...

Okno, — imelo je le eno šipo in še ta je bila do polovice ubita, in je bila zakrpana s papirjem. Trikrat je popraskal po njem, in slišalo se je, kot bi glodala podgana. Nato je pritisnil uho k steni. Nekaj se je zganilo znotraj, zašumelo je, in nato se je odprlo okno; zdelo se je, da se je prikazalo v njegovem okviru žensko lice, toda mesec se je bil skrtil za oblake in v temi ni mogel razločiti ničesar... Le topel duh mu je privel v obraz in zašepetala je in vprašala z znanim, zaspanim, mehkim glasom:

„Si-li ti, Proška? ...“

Kakor bi ga kdo udaril po glavi... Zasvetilo se mu je pred očmi in zopet stemnilo. Nekaj divjega mu je vzkipelo v prsih. Torej drugega je že pričakovala! Vzdignil bi pest in... Toda potlačil je silovito ves srd in gnjus; le njegovi zobje so zaškripali in pridušeno, zamolklo, skoro hropeče je zamrmral:

„Ah ne... ki Proška, ne; a morda še pride, le počakaj ga, saj grem odtod in nič več me ne bode nazaj... Jaz sem, Kostja, in prišel sem ti povedat, da... da... no, da sem pobegnil in da pojdem daleč, v svobodo ter da se ne vidiva več. Pa saj je odveč... bolje bi bilo, da nisem prišel...“

Nevoljno, srdito je siknila:

„Kdo te je klical, potepuh... jaz za te — in sedaj mi prideš še pod okno, da te vlové ter nas zapro s tabo vred... Ako ne greš precej, pokličem očeta in brata, pa naj te obesijo, saj škoda te ni!“

Okno se je zaprlo.

(Kostja ni čakal... Sključen, tresoč se na olem telesu, s pobito dušo in črno grozo v srcu je odšel v temo, proti bregu.

(Konec sledi.)

za svojo osebo ne bi mogel pridružiti navsetu svojega političkega sotrudnika. Naglašajoč svoje pomisleke pa vendar drage volje priznavam, da je jedro Šusteršičevih nazorov zdravo in vsega uvaževanja vredno. V pozitivnem delu svoje razprave bodem torej skušal, izumiti obliko, po kateri bi se dala uživetvoriti vodilna misel voditelja naše stranke.

Fran Šuklje.

Umor ministra Plehveja.

O umoru Plehvejevem piše poročevalec dunajskega lista »Zeite«, ki je bil sam takrat slučajno navzoč. Navzoč je bil slučajno pri groznem napadu. Prišel je ravno z varšavskega kolodvora, kamor je bil spremljen svojega prijatelja. Ko se je povrnil v mesto nazaj je videl tri voze, ki so vozili nenavadno hitro. Zapasil je, da je neka oseba skočila iz varšavske gostilnice proti drugemu vozu. D psnik je naenkrat začul grozen pok. Prva misel dopisnika je bila: Esaplodiral je plin in druga — Plehve. Splašena konja so s težavo spravili poleg obvodnega prekopa, eden je takoj poginil. Kočija je bila popolnoma uničena. Na sredi ceste je ležal minister še mrtev. Crepinja je bila razdrobljena, brada in prsa odtrgana; ostali del telesa je pokrival ravno neki policist. Rekli so, da je bilo vse telo ministrov popolnoma razmesarjeno. Kočijaža so ravno vlekli v gostilno. Ostali so se pečali z ranjenci, katerih je bilo poleg kočijaža še osem, med njima dva tajna policista. Skupno je bilo, kakor pravijo, ranjenih 22 oseb. Med njimi so bili tudi gosti varšavske gostilnice, kateri so bili ranjeni s steklom, ker pok je pobil vsa okna. Žrtve so urno odstranili. Poročevalec je videl konečno tudi napadnika in neko drugo zezano osebo. Tega so baje prijeli zato, ker se je čudil, da je napadovalec tako dobro zadel svoj cilj. Učinek eksplozije je bil izvanreden: na mestu, kamor je padla bomba, je raztrgala tlak. Na drugi strani obvodnega prekopa na varšavskem kolodvoru so bile ubite vse šipe, kakor tudi v nasproti stoji kapeli. Sled krvi na cesti so pokrili s peskom. Ko bi ne bila na licu mesta velikanska množica in razbita šipe, bi nihče ne mogel slutiti, da se je tu zgodilo grozno hudodelstvo.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Peterburga, da je bil večerj karju v Petrov dvorec pozvan justični minister Muravjev. V Peterburgu menijo, da bo imenovan Plehvejev naslednik. Vest o napadu na Muravjeva je bila istinita. Nek kmečki deček je vrgel kamen skozi odprto okno v ministrov voz. Isti list poroča, da ima Plehvejev morilec mrzlico. Njegovo ime še ni znano. Vest, da bi bili prijeti napadnikovi sokrivci, list zanikuje. Preiskava na prostoru, kjer se je izvršil napad, je bila brezuspešna. Našli niso nobene bombe. Ministrski predsednik Witte se je povrnil v Peterburg. V nedeljo so Plehveja pokopali. Pri pogrebu so bili navzoči tudi car s carjovdovo, veliki knez prestolonaslednik, veliki knezi in velike kneginje, vsi ministri in diplomatiški zastopniki. Cerkvene obrede je izvršil metropolit Antonij. Sprevod ni bil moten. Car in carica sta izrazila Plehvejevi vdovi brzojavno svoje sožalje.

Kakor trde v Peterburgu, se morilec imenuje Bergkap in je dijak. Večraj so pri jeli nekega finskega dijaka, ker je sumljiv sokrivde pri Plehvejev umoru. Po drugih poročilih je Plehvejev morilec študiral na rudarski akademiji.

Tu, ce ob ruski meji na vseh obmejnih postajah strogo nadzorujejo. Celo odhod iz Peterburga je jako težaven.

Iz Helsingforsa so zopet dva bankirja in enega profesorja pregnali v Novgorod. Dolže jih skrivde pri Bobrikovem umoru. Iz Londona poročajo, da prevlada v peterburških dobro poučenih krogih mnenje, da je Plehvejev morilec ušel. Oni, ki ga je prijela policija, ni niti skriv napada. Policija izkorišča napad zato, da je zatvorila vse sumljive osebe. V Peterburgu in po poljskih industrialnih okrajih razširjajo prekucijske stranke oklic v katerem je Plehvejev umor označen kot čin opravičene samobrambe. Oklic pozivlja prekucijske odbore da naj se ne ustrašijo groznih odredb carjevih nasilnikov.

Rusko-japonska vojska.

Vse tri japonske armade v ofenzivi proti Rusom. — General Keller ubit.

Peterburg, 1. avgusta. (Uradno.) General Kuropatkin poroča carju z dne 31. julija: Danes so prišle vse tri japonske armade zopet v ofenzivo. Na južni fronti so se naše zadnje čete trdovratno ustavljale, dokler niso prišle številnejše sovražnikove čete, na kakr

so se naši oddelki umaknili v smeri proti Hajđenu. Pri Simuđenu stoji ruski oddelek se je uspešno do 3. ure popoldne ustavljaj sovražnikovemu napadu na desno krilo pri Khanhualinu ter sadal Japoneem velike izgube. Glavna međ generala Oku a koraka zahodno od črte Jašutin-Dupinša Lavkancija v oddelkih na Simuđenu in Hajđenu. Na vzhodni fronti so prišli Japonci čezivo proti našemu stališču pri Ikhaonanu. Glavna njihova moč hoče tu obiti naše desno krilo. Tudi v smeri Saimaci Ljaojan je prišel sovražnik z napadom na naše stališče pri Huacica. Kuropatkin tudi poroča, da Japonci izkrcavajo pod varstvom več bojnih ladij v Inkovo veliko številno četo.

Peterburg, 1. avgusta. (Uradno.) Kuropatkin poroča carju z dne 31. julija: Na južni fronti so se prednji oddelki našega levega krila po trdovratnem boju pri vasi Sandenta, ko so dvakrat menjali svoje stališče, umaknili nekoliko v smeri proti Hajđenu. Zadoje od delke našega desnega krila sovražnik ni zasledoval, omejil se je na artilerijski boj. Poročila iz Sjuneđena pravijo, da je napad na ondotno naše stališče prenehal ob 6. uri 45 minut zvečer. Naši oddelki so ondi vzdržali svoje stališče. O operacijah našega skrajnega desnega krila še nisem dobil poročil. Tudi k prelazu Janselin odposlani vzhodni oddelek je vzdržal svoja stališča. Poveljnik tega oddelka, generalgrof Keller, ki si je izvolil najbolj sovražnikovim strelom izpostavljeno baterijo, je bil ob 3. uri popoldne po neki granatisrtno ranjen ter je umrl 20 minut nato. V smeri Saimaci-Ljaojan zbirajo Japonci navidezno velike čete. Izgube večerajšnjega dne še niso določene. Brojavka končuje z besedami: »Naše čete so vzdržale (?) vsa svoja stališča«.

Njuđvan, 1. avgusta. Že dva dni se vrše neprestano boji južno od Hajđena s 5000 Rusi, ki so se umaknili iz Huščena, in ki se pomikajo h glavni armadi. Položaj teh ruskih oddelkov je vedno nevarnejši. Japonske izgube so neznatne.

Berolin, 1. avgusta. »Berliner Tageblatt« poroča iz Peterburga: Ruski dopisniki na bojišču pravijo, da bo pri Hajđenu večja bitka, ter so mnenja, da se Rusi ne bodo več umikali, ampak pričakovali Japonce pri Hajđenu.

Pariz, 1. avgusta. Kakor poroča »Petit Parisien« iz Tokia, so se Kurckijev prednje straže že prikazale pred Mukdenom.

Peterburg, 1. avgusta. »Novoje Vremja« piše: V 5 do 6 mesecih Japonci niso mogli, ako so tudi hoteli vojsko zaključiti kakor hitro mogoče, prodreti niti 200 verst (?), ki dele Ljaojan od reke Jalu. Japonci so prodri komaj eno vrsto na dan. Ni li to uspeh za nas, ki tako potrebujemo časa. Z vsakim dnem se bo menjal položaj na bojišču nam na dobro.

Generalgrof Keller je bil rojen 1. 1850 Njegov prednik, Henrik Keller, je bil Svcicar ter je bil polkovnik v avstrijski armadi. General Keller je bil izvrstno vojaški vzgojen in se je odlikoval ravno tako v administrativni službi, kakor v vodstvu čet. Bil je dalje časa načelnik oddelka pažev, nakar je postal generalni guverner v Jekaterinoslavu. To dostojanstvo je odložil, ko je izbruhnila vojska, ter se je podal prostovoljno na bojišče. Grofu Kellerju so poverili najtežje rekognoscacije. Po porazu ruske armade ob Jalu mu je bilo izročeno vodstvo te armade. Nastopil je s svojo divizijo pot od Jala v Mandžurijo ter se je nahajal pri koru, katerega naloga je bila ovirati Kurokijevo prodiranje.

Odločilni napad na Port Artur

so Japonci prišli 28. julija. Iz Londona poročajo, da so Japonci dne 29. julija zavzeli utrdbi Sušigin in Urlunšan. Japonski konzul nič ne ve o tem, da bi bil Port Artur že padel, a skoro gotovo so dosegli Japonci v zadnjih dneh pred Port Arturjem znatne zmage. Ruski poročevalski urad v Cifu tudi dementira vesti o padcu Port Arturja, pritrjuje pa, da so Japonci pred Port Arturjem znatno napredovali. Streljanje je bilo v torek in v petek strašno.

Iz Tiencina prihajajo najraznovrstnejša poročila. Ondi so pričakovali, da Port Artur preko nedelje ne bo kljuboval japonskim napadom, sedaj pa upajo, da pade vsaj tekom tekočega tedna (?). Iz Tiencina zopet poročajo, da je bil japonski napad na rusko torpedno brodogradništvo uspešen in da so žrtva tega napada trije ruski rušilci torped (?).

London, 1. avgusta. Iz Tokia poroča »Times«: Japonski listi prinašajo prestavo odgovora portarturske posadke na poziv, naj kapitulira. Odgovor kaže, da je posadka mnenja, da je japonski obležni material uto ni z maršalom Oyama in vsem generalnim štabom na »Hitašimaru« in »Sadomaru«. Posadka sploh ne veruje na kak Kuropatkinov poraz.

Med Angleško in Rusijo.

Carigrad, 1. avgusta. Vesti listov, da velevlasti vedno menjujejo note glede prevosa skozi morsko ožino, so neosnovane. Le med Londonom in Peterburgom se še vrše poročila.

London, 1. avgusta. Urad zunanjih zadev naznanja: Ruske prostovoljne kriarise imajo pravico, preiskovati nevtralne ladje ter jih v gotovih slučajih še celo potopiti.

Kodanj, 1. avgusta. Večraj zvečer sta pluli križarici ruskega prostovoljnega brodogradništva, »Don« in »Ural«, in dve torpedovski mimo Frederikshavena. Pri Skagnu sta se torpedovski obrnili, dočim sta križarici pluli naprej.

Dohod ruskih čet na bojišču.

London, 1. avgusta. Iz Cifu poročajo: Neki ameriški trgovec iz Harbina je povedal, da pride vsak teden 20.000 ruskih vojakov na bojišče.

Ruski car

se odpelje v kratkem v Libavo, da se poslovi od baltičkega brodogradništva.

Japonski oklep.

Nemirovič Dančenko brzojavlja, da nosijo Japonci okoli telesa neke vrste oklepe. V bojih se je često dogodilo, da so sulce pogosto brez učinka cdskočile od japonskih prs. Pozneje so se-le opazili, da nosijo Japonci oklepe, katere je izumil neki japonski častnik. Tak oklep ima lastnost, da se ob njem vsako ostro orožje zlomi.

Japonska mobilizacija dokončana.

London, 1. avgusta. Mkado je se daj poklical pod orožje vse svoje državljane, ki zamorejo nositi orožje. — To bo peta in zadnja armada, ki bo štela 138 000 moč, večinoma starškov in dečkov od 14—18 leta. — Razdeljena bo v tri oddelke po 46.000 »moč«. Prva je rezerva aktivne armade, v drugi so večinoma veterani, tretja pa je domobranstvo. Prva dva oddelka oddideta v Mandžurijo, tretji oddelek pa bo skrbel doma za mir. — Sedaj je Japonska napela zadnje moči.

Dve ruski ladji ušli?

London, 1. avg. »Daily Telegr.« poroča iz Tokia, da se je dvema velikima ruskim ladjama posrečilo uiti iz Port Arturja.

Kuroki ni Poljak

Japonski trgovski komisar dr. Isa Tamimura na Dunaju odločno zanika, da bi bil Kuroki poljskega rodu in trdi, da je Kuroki častnik Japonec.

Plača Kuropatkinova.

Poveljnik ruske armade v Mandžuriji ima še vedno ono plačo, katero je imel kot vojni minister ruski, namreč 36 000 rubljev. Poleg tega pa je car zaukazal, da dobi Kuropatkin ves čas, kar bo trajala vojska, na leto 200 000 rubljev. Poročajo tudi, da mu je car podaril, predno je odpotoval na bojišče v Mandžurijo, 500.000 rubljev. Kuropatkin namreč ni bogat in si tudi kot vojni minister ni nabral zakladov, kakor marsikateri njegovih prednikov.

Rusi zopet potopili japonski parnik.

Peterburg, 1. avgusta. Admiral Aleksejev brzojavlja carju: Kakor poroča poveljni portarturskega brodogradništva, je srečala neka ruska torpedovka v noči 10. julija parnik »Hipsang«, ki je odplul z japonskim moštvoem iz Fučujškega zaliva. Dasi ravno je torpedovka desetkrat vstrelila, se »Hipsang« ni hotel ustaviti. Radi tega ga je potopila s torpedo, potem ko je rešila del moštva in popotnikov. Med potniki je 12 Kitajcev ranjenih, katere so prepeljali v bolnico. Mnogo oseb je utonilo.

Potovanje ministrskega predsednika v Galicijo.

Kakor poročajo iz Lvova, pride ministrski predsednik dr. pl. Körber dne 27. avgusta v Galicijo. Program za njegovo bivanje sestavijo v kratkem.

Ogrski državni zbor

je večraj nadaljeval razpravo o proračunu naučnega ministristva. Poslanec Eštvös je naglašal, da se morajo ustanoviti na Ogrskem mažarske ljudske šole v kraih, kjer so nemažarske narodnosti v večini. Dolžnost je skrbeti za to, da bode vsak sin Ogrske znal državni jezik mažarski. Kdor nasorotuje temu, je izdajalec domovine. Eštvös v nadaljnjem svojem govoru napada nemško godbo na Ogrskem. Govorili so še: Bedohaczy, Gall in Lendl.

Zmage krščanskih socialcev na južnem Češkem.

Krščanski socialci prodirajo zlasti na južnem Češkem. Nedavno so zmagali pri občinskih volitvah v Hohenfurtu. V Unterhaidu je bil mesto prejšnjega nemskonaprednega župana izvoljen krščanski socialc. Tudi v drugih okrajih v Sumavi prodirajo krščanski socialci ter zmagujejo v okrajih, katere so doslej smatrali nemški liberalci za svoje

glavne postojanke. Poleg antisemitskega programa agitirajo krščanski socialci z avstrijsko mislijo in pa s sagotovitom, da bodo varovati nemštvo.

Z Balkana.

Bolgarski vladni krogi so zelo nevoljni, ker je Turčija izpolnila le nebištvene in lahko izvršljive točke turško-bolgarskega dogovora. Bolgari so vznemirjeni, ker Turčija zbira čete ob bolgarski meji in je ustanovila novo divizijo v drinopoljskem okrožju. Vladni »Novi Vjek« pravi, da postopanje Turčije povzroča v Bolgariji nemir, kojega bolgarska vlada ne bode mogla potlačiti, kakor takrat, ko je zaupala dobri volji Turčije.

Turške blagajne so zopet prazne in je zato dobil turški poslanik v Parizu naročilo, poprašati pri francoskem finančnem ministru Rouvieru, ali bi Turčija dobila na francoskem novo posojilo, za katere bi zastavila preostanke novega davka na koleke.

Italijanski poslanik je naznanil turški vladi, da Italija ne pripravlja oboroževanja, katero bi bilo naperjeno proti Turčiji. Turška vlada je odstavila v Bengaziju mutasarif, kajmakama in policijskega komisarja, ker je prišlo med njimi in Italij. oblastni povodom dohoda neke laške vojne ladje v dernaisko pristanišče do razporov.

Bolgarski diplomatski zastopnik v Carigradu, Nađević, je turški vladi naznanil, da so poročila o vstaških četah, ki so prišle iz Bolgarije, neresnična.

V Prizrendu je 18. min. m. našel neki vojak v bližini vojašnice štiri male dinamične patrone. Vojaške oblasti sumijo, da se je nameraval na vojašnico napad. Dva Bolgara so prijeli.

Med Turčijo in Bolgarijo se nadaljuje pogajanja zaradi poštnih in brzojavnih vprašanj.

Židje in bombe.

Bombe so sedaj na dnevnem redu. Njih vpliv je raznovrsten. Na Ruskem jih međeje in moré ministre, v Trstu jih pa preje najdejo in potem prišno dolgotrajne častnikarske razprave. Po mnenju nekaterih imajo bombe, katere so našli v Trstu, zelo nedolžen značaj. Ki to trdijo, so v veliki manjšini. Ludje, ki nimajo svojih oči oboroženih z italijanskimi očali, so prepričani, da so okrogle, male igrače, katere so našli v Trstu res prave, pristne bombe, a katerimi bi igranje ne bilo dokaj prijetno. In tega mnenja je celo »Jüdisches Volksblatt«. Kdo li izdeluje bombe? In kdo jih uporablja? Na Ruskem jih izdelujejo, kar že vsakdo ve, nihilisti, med katerimi je dokaj židov, ker so jezni na rusko vlado. Ne pustij jim, da bi v »korist« domačega prebivalstva in svobodomiselnih liberalnih republikanskih ali pa socialno-demokratskih načel razvili tako uspešno delovanje kakor so je razvili izven Rusije. Kar se pa tiče Trsta, je pa tudi že dokaj znano, kdo tiči za iredento. Tudi tukaj tiči zajc za grmom pri prislovcih: »Cherchez le juif« To neposredno prizna »Jüdisches Volksblatt«, ki v svojem članku najrpro očeta Italijane in potem še namigne židom: »Dolžnost židov je, da se v boju, kjer se križajo koristi raznih držav, ne mešajo med šovinistiške kričade. To naj si zapomnijo slasti židje v Trstu.« List že pozna svoje rojake in ve, da so privrženci laške iredente v Trstu.

Francoska in Vatikan.

Uradno glasilo francoske vlade je priobčilo dopise med francosko vlado in Vatikanom v zadevi lavalskega in dijonskega škofa. »Matin« trdi, da bode vlada takoj, ko boje zopet sklicana francoska zbornica, dovolila razpravo o interpelaciji glede odpoklicanja francoskega poslanika pri Vatikanu.

»Temps« je mnenja, da sta imeli francoska vlada kakor tudi apostolska stolica trden sklep, pretrgati diplomatske zveze. Strah, da bode Francoska izgubila protektorat katoličanov v orientu, ni neopravičen.

»Liberte« pravi, da Vatikan ne bode izgubil ničesar, ker so pretrgane diplomatske zveze s Francijo. Razmere so postale tako slabe, da so bile brez pomena. Francozi pa bodo izgubili pravice, katere so imeli kot zaščitniki katoličanov v orientu.

Merry del Val na dopustu.

Papežev državni tajnik Merry del Val je oficijelno naznanil, da odpotuje na dopust v Castel Gandolfo. »Figaro« je v soboto poročal, da je Merry del Val valed prevelikega dela utrujen in se je postaral. Na željo papeževo se odpelje na dopust. Med vilo, kjer bode Merry del Val na odpočitku, in med Vatikanom so napeljali telefon.

Velevlasti proti Venecueli.

Venecuelski predsednik Castro zelo slabo gospodari z državnim imetjem. Za novo gledališče v Caracasu je izdal 150.000 dolarjev, akoravno ima mesto že tri gledališča. A v kljub temu, da tako razsipajo v Venezueli z državnim imetjem, že sedem let niso vrnili dolgov, ki so jih dolžni Angležem. Za 30% so zvišali tudi carino, vsled česar je angleški poslanik v Caracasu protestiral,

Ljubljanske novice.

Zlata maša. Prečastiti gospod Karel Heidrich, misijonar iz družbe sv. Vincencija Pavla, kn. šk. konzistorialni svetnik in kurat v deželni bolnici, je obhajal 30. julija svojo zlato mašo in sicer v Marijinem Calju. — Skromni jubilar je hotel ta slovesni trenutak preživeti v tibi samotni, zato se je odtegnil svojim vsakdanjim opravilom ter v daljnem kraju v »Pils - Casaba« opravil duhovne vaje v zahvalo Bogu za prejete dobrote. Čeprav pa se je umaknil svojim čestivcem, so ga vendar spremljevali gredo želje vseh njegovih nekdanjih gojencev, mnogih bolnikov, obilnih prijateljev in znancev, da bi ga nam Bog ohranil še mnogo in mnogo let.

Nesreča na cesti Perica Neža Korošec iz Bizovika je včeraj pri Skofjskih ulicah povzela kuharico Cecilijo Koren in nieno poldrugo leto staro hčerko Ljudmilo. Cecilija Koren ima na desni roki in levi nogi labke poškodbe, otrok je pa težko poškodovan, ker mu je kolo šlo preko glave. Perica je hitro vozila dalje, a došel jo je nadzornik užitnine, ki jo je prijel.

Bitka v ljubljanski okolici. Dodatno k včerajšnji notici o krvavem pretepu, ki se je vršil v nedeljo v Stepanji vasi, se nam še poroča, da so včeraj aretirali dva pretepača, ki sta pretepača vže iz navade in sta bila vže v Gradiški zaprti: Jakob Drakler, pleskar iz Hutice pri Ljubljani in pa Jakob Dežman, zidar istotam. Ta dva sta se najbolj odlikovala pri pretepu s kolmi, kjer sta bila Franco Koprivc iz Met in Matuš Kaltenegger s Sela smrtonovarno ranjena in bodeta le težko okrevala.

Nemški razgrajba v luknji. Policija je danes ponoči aretirala ena pleskarja Pirkerja, ki je razgrajal po Dunajski cesti. Na policiji je na vse mogoče načine psoval policaje. Sedaj bo imel priliko se ohladiti.

Trgovska šola ljubljanska zaključila je te dni solsko leto. Učencev je bilo v gremijalni trgovski šoli v treh oddelkih 122, in sicer 105 Slovencev, 13 Nemcev, 3 Italijani in 1 Hrvat. Na novo se je uvedel poduk v slovenski trgovski korespondenci, in sicer je podučeval mestni računski čifrijal Volc po štiri ure na teden. Oproščevalni izpit je napravilo s dobrim uspehom osem učencev tretjega tečaja. V privatni trgovski šoli gospoda Mahra je bilo 127 gencev, in sicer po narodnosti Slovencev 36 Hrvatov in Srbov 33, Italijanov 34, Nemcev 23, Rimua 1. Prihodnje šolsko leto se prične 1. oktobra.

Tatvine v cerkvi. Med porojunkulo je bilo izvršenih v tukajšnji frančiškanski cerkvi več tatvin.

Kopalšče v Koleciji je sedaj popravljen.

Hôtel »Mirija« bo otvoren prihodnje soboto v koncertnom.

Arencija posebne vrste se je izvršila danes v Ljubljani. Železniškemu mojstru Sartoriju je nekdo ukradel neko stvar. Sartori je tata »klofutal«, rad tega je policija aretirala gosp. Sartorija, tat je pa menda lahko pobegnil.

Izlet na Bled priredi prihodajo nedeljo tukajšnja skupina avstr. železniškega uradniškega društva. Na ta izlet vabi svoje člane tudi krajevni odbor 1. splošnega uradniškega društva. Čene vožnji so precej znižane in tudi raznovrsten program obeta mnogo zabave.

Izkaz posredovalnega odseka »Slovenskega trgovskega društva Merkurja«. Išlo se: 1 pomočnik manufakturne stroke za Ljubljano, 7 pomočnikov mešane stroke za na deželo, 1 pomočnik želez. stroke za Ljubljano, 1 poslovodja za večjo trgovino v Karlovcu, 1 potnik za Dunaj, 1 prodajalka za na deželo, 1 blagajničarka za na deželo, 2 vajenca za Ljubljano, 1 vajenca za na deželo. — Službe iščejo: 2 pomočnika špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 13 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecerijske in želez. stroke, 1 kontorist, 1 kontoristinja, 1 blagajničarka, 2 vajenca.

60letnico svojega rojstva je praznoval včeraj pisatelj in uradnik banke »Slavije« g. V. Holz.

Tatvina Nekemu možu z dežele je bilo sinoči v frančiškanski cerkvi ukradenih 14 kron.

Nesreča v tevarni. V Tülnesovi tovarni je prijel stroj vajenca Jožefa Miakarja ter mu hučo poškodoval roko.

Najden denar. Dne 1. avgusta našel je nekdo v Zvezdi nekaj denarja. Izgubljen naj se javi pri g. Ivanu Tomcu, uradniku c. kr. tobačne režije, tu.

Razne stvari.

Najnovejšo od raznih strani.

Nevihtha na Moravskem. Po celi severni Moravski je 26. julija razgrajala velika nevihta s točo. V več vaseh je vdarila strela ter napravila mnogo škode. — Dragoceno življenje. Knez Obolenski, novi generalni gubernator Finske je hotel zavarovati se za 100.000 rubljev. Vse

je bil valed svoje vernosti, priprčnosti in velike dobrotljivosti daleč na okolu znan in njegov veličasten pogreb je pričal, da je užival občno spoštovanje. Naj mu sveti večna luč!

— Vojaška vest. Pošpolk št. 87 je prišel včeraj iz Pulja v Postojno, kjer ostane do 15 t. m.

— V mlatilnem stroju. V Krašnji pri Lukovici je mlatilni stroj prijel Jožefa Zarbica ter mu dvakrat zlomil roko.

— Najdaljši predor na novi železniški progi Trst-Gorica, dolg 1267 metrov, so prebili včeraj.

— Ljubavna žaloigra v Gorici. Ritmojster Kasati je udril 31. julija ponoči v stanovanje lepe vdove Bras na korsu in jo ustrelil v prsa. Nato je ustrelil samega sebe. Gospa je smrtonovarno ranjena. Ritmojster, ki je oženjen in oče štirih otrok, je vдово že dalje časa brezuspešno zasledoval.

— Rešitev iz vode. S Homca se nam poroča: Dne 30. julija bi bil utonil devetletni deček Kramar Jožef, da ga ni rešil nesrečne smrti v vodi, ki se skočil po j. Omeniti je, da je voda na dotičnem kraju jako globoka in da še »noter vleče«. Spodbila bi se rešitelju nagrada, ki je od merjena za rešitev življenja iz vode.

— Iz Mengša se nam poroča: Pogorela je v nedeljo dopoldne v Domžalah neka koča do tal. To je že šesti ogenj v d. b. h. trih tednih. — Nena doma je umrla pri Touhu v gostilni modistinja Frančiška Zadnik iz Ljubljane na vozu včeraj popoldne. Bila je na potu iz Kamnika v Lublano.

— Strela v čredo ovcav. Iz Rajbla poročajo, da je v Mangartovi okolici udarila strela v čredo ovcav, katerih je 40 ubila.

— Nove vojne luke v Avstriji. Vojaški listi prinašajo članke, v katerih dokazujejo na podlagi izkušenj pri Port Arturu, da je vojna luka v Pulju za vojno mornarico za slučaj vojske nezadostna ter priporočajo zgradbo nove avstrijske vojne luke.

— Na smrt obsojen. Bil pred sodiščem v Mitrovici Pero Jovelč, ki je dogovorno s Tino Stanković umoril njenega moža. Tina Stanković je obsojena na 15 let težke ječe.

— Osramočena tatica. V Gradcu je nekemu mesarju ukradla neka lepo oblečena ženska kos mesa. Mesar je to opazil. S pomočjo pomočnika je prijel tatico, katero sta potem privezala na mesarski stol. Na stolice oseb je bilo skoro zbranih okoli privezane tate. ki se je tresla na vsem telesu. Tatco je rešil šele došli stražnik, ki jo je odpeljal seboj.

— Vegov spomenik. Zadnja »Leip. Illust. Ztg.« je prinesla življenjske osnutke Vegovega spomenika. Delo dela vso čast slovenskemu umetniku.

— Radi cigarete. Zagrebški list »Hrvatstvo« poroča: V Grubišnjem polju sta se sprla radi neke cigarete neki Holman in Horvat. Holman je zagrabil železne vile ter Horvata z vilami prebodel. Horvat je na mestu umrl.

— Se bo vroče? Neki dunajski meteorolog hoče vedeti, da se bo v avgustu ponavljala vročina od meseca julija. Iz srca smo hvaležni temu meteorologu, ako — laže!

— Orožnik dva človeka smrtno ranil. Iz zlatarskega okraja na Hrvaškem poročajo, da je orožnik aretiral v Hstu nekega Sjepana Huljaka, ki je bil sumljiv male tatvine. Njegov oče se je ustopil pred orožnika in ga zagovarjal da je sin nedolžen. Orožnik je starci kar zabodel in ga težko ranil. Sin je prijel za orožnikovo puško, da bi obranil očeta, orožnik pa je dvakrat ustrelil v sina, ki se je zgrudil poleg očeta. Oče in sin ležita smrtno ranjena v varaždinski bolnici, proti orožniku bo pa uvedena tožnava.

— V lužo zalezal in utonil je 28 t. m. poldrugoletni Ambrož Zupančič na Debenou, župnije Mirna na Dolenjskem. Odrašeni so bili na polju, otrok pa v varstvu drugih večih otrok, ki so nanj premalo pazili.

— Odvetniških kandidatov je bilo v preteklem letu 1664 in sicer v okrožju graške odvetniške abornice 50, celovške 9, ljubljanske 16, tržaške 43 goriške 9.

— Veliko poneverjenje. Po Trstu se je včeraj razširila govorica, da je pisarniški uslužbenec nekega odvetnika pobegnil iz Trsta poneverivši lepo svoto 240.000 kron. — Dines se ta vest potrjuje. Defraudant je neki Caligar ob, ki je bil varuh neke Lavinje Lorenzetti. Ko je bil pozvan naj da račun, je pobegnil na Korfu. Z njim je pobegnil tudi neki Radoš Marmoglija, ki mu je pomagal pri poneverjenju. Baje znaša poneverjena svota nad 300.000 kron.

— Dolenjske toplice so vsled suše brez pitne vode.

— Roko odrezal je v Stupniku na Hrvaškem mlatilni stroj 75letnemu Al. Novatu iz Novega mesta.

Spod Stajerja se nam naznanja, da v brežiškem, severnem in kozjanskem okraju letos vinska trta obeta obilno dobrega vina. Kjer ni bilo toče, so vinogradi zdravi, grozdje lepo razvito. Bog jih še naprej obvaruj uim!

— Protestantje položili 21. avgusta temeljni kamen sv. cerkvi v Marenbergu.

— Krava vrgla tri teleta. Pri v. Urbanu pri Ptujju je posestnika Francu Boniu krava vrgla tri teleta.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. avgusta.

— Euharistični shod. Na euharističnem shodu na Trstu se je izrazila želja, naj se tak shod priredi za slovenske in hrvaške duhovnike v Ljubljani. Bil bi moral biti ta shod že preteklo leto, ker pa se je lani vršila diecezanska sinoda, moral se je odložiti. Veseli nas, da moremo sporočiti, da bo shod letos, in sicer dne 23. in 24. avgusta. Natančnejši program bode objavljen paročiasno in tudi povabila bodo razposlana. Nj bo ta shod časten!

— Biskup Strossmayer se je danes popoldne odpeljal iz Zagreba v Diakovo.

— Imenovanja pri sodnji. Deželno-sodni svetnik g. dr. I. Klavžar v Trzinu je prestavljen v Kamnik, s. d. adjunkt gosp. Franc Rekar v Radovljico je imenovan za okrajnega sodnika v Trzinu, sod. adj. g. Jožef Žmavc je imenovan za okrajnega sodnika v Ložu, sod. tajnik g. Jožef Potratov v Ljubljani je imenovan za deželno-sodnega svetnika v Ljubljani, okrajni sodnik g. Anton Rosina v Radečah je imenovan za deželno-sodnega svetnika, a ostane v Radečah. Prestavljena sta gg. sod. adjunkt Albert Levičnik iz Kostanjevice v Krško in sod. adjunkt Anton Nagode iz Metlike v Radovljico. Za sod. adjunkte so imenovani avskultanti gg. dr. Milan Geršak za Mokronog, Ferdinand Meditz za Metliko in Ivan Vrančič za Kostanjevico.

— Umešena sta gg. župnik I. Saksar na župnijo v St. Jakobu ob Savi in Al. Jarc, kapelan v Slavini, na župnijo Hotečevca.

— Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda bode, kakor smo že poročali, v četrtek 4. t. m. v Zalcu. Odhod iz Ljubljane ob 5. uri 15 minut, prihod v Zalec ob pol 9. uri. Po pozdravih na kolo-dvoru obhod po trgu do občinske hiše, kjer pozdravi došle žalski župan. Nato zajutrek v Hausenbichlerjevi gostilni, ob 10. uri sveta maša v cerkvi sv. Kalcijana, ob 11. uri zborovanje v veliki dvorani gosp. Fr. Hodnika; ob 1. uri banket v prostorih gospoda Rud. Senica (kuvert brez pijače 3 K, oglašiti se je treba do 2. t. m. pri podružnici sv. Cirila in Metoda v Zalcu); po banketu razhod po trgu in okolici; ob 5. uri koncert na vrtu gostilne gosp. Fr. Robleka; pri koncertu sodelujeta pevsko društvo »Edinost« iz Zalca in celjska naročna godba. O obna vlaka iz Ljubljane in iz Maribora in nata jutraj direktno zvezo s vlakom Celje-Zalec. Ravnateljstvo državne železnice je za ta dan dovolilo, da gre iz Celja v Zalec vlak ob 1. uri 53 minut in nazaj zvečer ob 8. uri 22 minut. V Celju je zopet direktna zveza s osebnim vlakom v Ljubljano in Maribor. Korošci lahko pridejo jutraj ob 7. uri in se vrnejo zvečer ob 7. uro. Pričakuje se obilne udeležbe.

— Šolske vesti. Gosp. Jožef Poljanec je imenovan za prov. učitelja na šoli v Bušči vasi. — Prov. učitelj v St. Vidu nad Ljubljano, g. Rajmund Božič, pride na šolo v Mehovem. — Absolvirani učiteljski kandidat g. Maksimilijan Bajec je imenovan za prov. učitelja v St. Vidu pri Salcah, absolvirani učit. kandidat g. Karol Gregorc pa za prov. učitelja v Topličah.

— Italijan napadel dijaka. Iz Bohinjske Bistrice: V gostilni k Tiroleu Tisotu je prišel dijak Brugnara. Takoj ko vstopi, skoči k njemu nek Italijan in ga sune s stiletom v trebuh ter mu prizadajl 8 cm. globoko rano.

— Minister na Triglavu. Železniški minister Wittke je bil pretečen teden na Triglavu.

— Novo vrsto šolskih klopi je izdelal šolski sluga I. Serafin v Trstu.

— Sadna razstava na Gorenjskem bo od 17. septembra do 16. oktobra.

— V Skofji Loki so v nedeljo, dne 31. julija pokopali 73 let starega mesarja in posestnika g. Antona Hafnerja. Mož

a brez uspeha. Nadalje je pa predsednik Castro otok Patos označil za last Venecuele, akoravno si laste otok Angleži. Nemčija, Angleška in Francoska bodo proti Venecueli najbrže odpisale svoje bojne ladje. Angleži in Zedinjene države so protestirale, ker je Castro pustil zapleniti premoženje asfaltne družbe Vermudes, ker ni hotela plačati deset milijonov dolarjev, katere je zahteval Castro. Nemčija je zahtevala, da mora Venecuela takoj plačati tri milijone dolarjev. Položaj je nad vse kritičen.

Volitve v generalne svete na Francoskem.

V nedeljo so bile na Francoskem volitve v generalne svete. Bilo je vcliti 1442 svetnikov, izid je znan v 866 slučob. Iz voljeni so: 541 vladnih pristašev, 189 opozicijskih republikancev in 81 konservativcev. Potrebno je 55 ožjih volitev. Vladni pristaši so pridobili 64 in izgubili 25 se dežev.

Angleži v Tibetu.

»Daily Mail« poroča, da so Angleži le še 65 milj oddaljeni od Lhasse, glavnega mesta Tibetancev. Angleške čete so prodirale dva dni ob Skorpionem jezeru. Vasi so bile zapuščene, ker so prebivalci pobegnili. Tibetanci so se zbrali ob reki Bramaputra v Čusbulu, kjer je razpadla trdnjava.

O prodiranu Angležev v Tibet piše »Rusj«, da je to dejstvo najvažnejše v sedanjih mednarodnih politiki.

Ker Rusi vso svojo pozornost sedaj obračajo na daljni vzhod, le s težkim trudom vzdržujejo svoje postojanke v srednji Aziji. A Rusi ne smejo pozabiti na srednjo Azijo, ker je za Ruso življenske važnosti. Vsak korak, ki ga tu store Angleži, morajo Rusi opazovati s posebno pozornostjo. Izdelati morajo Rusi že naprej načrt, da tudi tu ne bode trpel ugled Rusije.

Trgovska pogajanja z Italijo.

Kakor poroča berlinski »Lokal Anzeiger« iz Rma, trgovska pogajanja med Avstro-Ogrsko in Italijo nič kaj dobro ne napredujejo. Niti avstro-ogrski, niti italijanski delegatje nočejo odnehati od svojih zahtev radi vinskega vprašanja. Etna rešitev je podaljšanje provizorija na eno leto s posebno vinsko klavzulo.

Mednarodni socialno-demokratski kongres

bode meseca avgusta v Amsterdamu. Zanimiv bode zlasti zato, ker bodo na kongresu prvič oficijelno zastopani ruski in japonski socialni demokrati. Vložili bodo, kakor se čuje, protest proti japonski ruski vojski, ker uničuje blagostanje obeh držav.

Upor Hererov.

Iz južne Afrike poročajo, da je nemški general Trotha pričel s skupnimi operacijami proti ob Waterbergu združenim Hererom. Hoče jih obkoliti in preprečiti, da ne bodo mogli pobegniti proti severu in severovzhodu. Nemške čete, ki so stale v Ovinkoreru, so pretekle sredo zapustile to postojanko in se združile z Müllerjevo četo. Natančna poročila še niso došla. Izključeno ni, predno Nemci obkolijo Herere pri Waterbergu, da bodo uporniki že zapustili svoje dosedanje zbirališče in prestopili na angleška tla, kamor jim Nemci ne bodo smeli slediti. Nemški naselniki se pritožujejo o počasnosti nemških čet.

Štajerske novice.

— Dr. Brumen zopet obsojen. Pri okrožnem sodišču v Mariboru je bil gospod dr. Brumen vsled vztrika nemškega zagri zenca dr. Plschkija radi »razžaljenja« neke priče v pravdi Mastaf D. venšek Jahn Blanke-Spritzky obsojen na 100 K globe.

— Konj splašil se je v Mariboru posestniku Francu Frasov in prevrnil voz, na katerem sta sedela Frasova žena in tast Frasov Simon Toplak. Težko ranjenega Toplaka so prenesli v bolnico.

— Iz St. Jurja ob Taboru: Na zborovanju, katero je priredilo katol. politično društvo za vranski okraj dne 31. julija, so volitve v veseljem pozdravili kandidature g. Ferd. Roša in so glasno željo izrekli, naj se poslane ob vsaki priložnosti pteguje za polajšanje šolskih bremen, zlasti da se skrajša šolska doba vsaj na sedem let, da se dovolj kmečkim občinam poldnevni šolski pouk in da bi se pouk temeljito cziral na panoge umnega gospodarstva.

— Sv. Anton v Slov. goricah. V petek, dne 29. julija, je umrla v Andreonh postena in pridna gospodinja Marija Stelcar roj. Zorman, podomače Kovadeva. Kako je bila rajna prijubljena, je pokazal njen veličastni pogreb v nedeljo. N. v m p.!

— V Rajhenburgu je izvoljen častnim občanom g. nadučitelj Ivan Matk o radi 30letnega vestnega delovanja na tukajšnji šoli. Dne 1. avgusta mu je obč. odbor izročil krasno diplomo.

— Vinska letina. Nasproti žalostnim poročilom o vinski trti iz mnogih krajev

savarovalnice razun ene so odklonile zavoranje. Knez mora plačati dvakratno tako. — Zenskega tovarniškega inspektorja je dobila nemška državica Baden v osebni 28. letni gdč dr. Baum. — Fotografija pred samomorom. Na Galiskem sta se ustrelila prijatelja Jožef Brojek in Stenislav Suspinsko. Dan pred samomorom sta se suono fotografirala s samokresom v roki. — Temeljni kamen za Črškem. Slavnostni govor je imel poslanec dr. Edvard Gregar. — Zalkonska istočasno umrla. V Pragi je soprogi dr. Salomona Fišerja postalo slabo. Mož je hitel po vodo. Ko se je vrnil, je žena v par trenutkih umrla. Mož se je tako prestrašil, da je tudi njega zadela kap in se je mrtev zgrudil poleg svoje mrtve soproge. — Tovarna ur v Körmendu na Ogrskem je pogorela. Skode je nad 180.000 kron. — Tiralnica za bivšim ogrskim državnim poslancem profesorjem Ludovikom Korody je izdala Maros Vaserhelyesko s. d. št. 6. Bi je obsojen radi bujskanja proti mažarskemu narodu na eno leto državnega zapora, toda pobegnil je v Berlin. — Eksplozija v pirotehničnem laboratoriju. Iz Periza poročajo: Dne 1. t. m. je eksplozija popolnoma porušila laboratorij pirotehnikarja Pircara. Ubila sta bila dva delavca in Porcarov 17letni sin, dva delavca pa sta smrtonovarno ranjena. — Srečkanje srečk Italijanskega rdečega križa. Pri 1. t. m. v Rimu se vršečem srečkanju srečk Italijanskega rdečega križa je dobila glavni dobitnik 20.000 lir serija 1695 št. 9. drugi dobitnik 2000 lir ser. 7967 št. 9. Po 1000 lir sta dobili ser. 3823 št. 34 in serija 8755 št. 50. — Največja plača učiteljice. Gotovo ni še nikdar dobila nobena učiteljica za svoj trud tako plačo, kakor jo dobiva miss Beatrice Bendt, odgojiteljica ameriškega milijonarja Williama Whitneyja. Miss Bendt dobiva letne plače 4000 funtov sterlingov (okolo 100.000 kron). Neka druga učiteljica miss Har-wait, vzgojiteljica otrok milijonarja Keoxa dobiva le 2000 funtov sterlingov torej 50.000 kron. — Stavka dunajskih voznikov. Na Dunaju so povzročili včeraj stavkujoči vozniki okoli 8. ure zvečer velike nemire. Džabe stražnike so obmetavali s kamenjem. Dva inspektorja sta poškodovana. Mnogo oseb so zaprli. Ob 9. uri zvečer so se nemiri pomirili. Dosedaj stavka dva tisoč in pesto prevzračnikov. Aretiranih je do sto oseb.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu:
 Za pogorelec v Podpeči: Neimenovana 260 K. — Gospod dr. Ivan Zajec 10 K. — Gospod župnik Fr. Jarc 10 K. — Gdč. Marija Jarc 10 K.
 Za pogorelec v Hinjahu: Gospod župnik Fr. Jarc 10 K.
 B. g. plačaj!

Iz brzojavk.

Zagreb, 1. avg. Zgretški občinski svet je izrekel bivšemu ministrskemu predsedniku in častnemu meščanu zagrebškemu za njegov sadni govor v ogrskem državnem zboru sančevanje. Seja je bila jako burna. Praga Član gospodske zbornice graf Ernst Fraue Waldstein je umrl.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pariz 2. avgusta. Japonski napad na Port Artur je bil dostaj brezuspешer. Prejšnji teden so bili Japonci vrženi nazaj ter se sedaj pripravljajo za novo bombardiranje. (Vesti o japonskih zmagah pred Port Arturjem so bile torej japonsko-angleške rase.)

Peterburg, 2. avgusta. General Saharov je sporočil, da so znatne japonske vojne sile koncentrirajo nasproti južni fronti ruske armade.

London, 2. avgusta. (Kor. urad.) Iz Tokia poroča Reuterjev urad: Po dvanednem boju je Kuroki porazil Ruse v ločenih bojih pri Jušuliku in Jancelinu.

Ljaojan 2. avgusta. Angleška kolonija v Iekavu je pod vodstvom svojega konzula v mesto došla Japonce slovesno sprejela. Razburjenje proti Angležem je radi tega med Rusi vedno večje.

London 2. avgusta. Iz Tokija poročajo: Ladje kontraadmirala Kam mura, so pred dnevi napadle vladivostoško eskadro v ožini Tsusima, kjer so jo zasledovale. E a križarka je bila baje zelo poškodovana. Po nekem drugem poročilu se je križarka potopila. Dve drugi križarki sta ubežali. Skoraj vse japonske ladje so potrebne poprav; stroji so pokvarjeni ter ne morejo več brzo voziti, radi česar je umljivo, da so prišle ruske križarke do tokijskega zaliva (Včeraj so sporočili iz Vladivostoka, da so se vse ruske ladje nepoškodovane vrnile.)

Peterburg 2. avgusta. Zaslisevanje Plevejevega morilca je dostaj še vedno brezuspешno. Včeraj je imel mrzlico. B. li se se za njegovo življenje. K njemu je bil pozvan imenitni kirurg prof Pavlov, kateremu je morilec dejal, da je Rus, da obžaluje dejanje kot tako, a da ni mogel drugače ravnati. Star je 26 let ter napravlja vtsek inteligentnega človeka.

Peterburg 2. avgusta. Za naslednika Plehejevega bo imenovan graf Ignjati je v. Witka na postano kancelar.

Meteorološko poročilo.

Hiša nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebe	Relativna vlažnost
1. 9. zveč.	738,6	21,1	sl. jzab.	pol. obl.	
2. 7. zjutr.	738,6	16,7		jasno	0,0
2. popol.	736,7	30,2	sl. jzab.	pol. obl.	

Srednja večerajnja temperatura 22,8° norm. 19,7°

1299

Franja Exler naznanja globoko užaljenega srca v svojem in v imenu svojega mladoletnega sina **Maksa** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem: pretužno veat, da je Bog vsemočni v svoji neskončni previdnosti sklenil, iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Vincenc Exler-ja
meščana, posestnika in klobučarskega mojstra v Kamniku

danes ob 4. uri zjutraj po dolgi in muči in boleznih prevdenega s svetotajstvi za umirajočega, poklicati k Sebi v boljše življenje.

Truplo predragega pokojnika bode v torek, dne 2. t. m., ob 6. ur popoldne v hiši žalosti blagoslovljeno in na žaljah k večnemu počitku položeno.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Nepozabni rajni bodi priporočen v blag spomin in molitev.

V Kamniku, dne 1. avgusta 1904.

1297 **Zahvala.**

Za mnogobrojne dokaze sočutja povodom nenadomestne izgube predragega nam očeta, oziroma starega očeta, brata in strica, gospoda

Antona Hafner
mesarja in posestnika

izrekamo v em sorodnikom, prijateljem in znancem od blizu in daleč, kateri so dragemu pokojniku izkazali zadnjo čast, posebej pa še vsem darovateljem venčev, častni duhovščini, gg. uradnikom, slavnemu odboru „Čitalnice“, slavni požarni hrambi ter koščno pevcem za milo zagrobaico našo najprisičnejšo zahvalo.

Škofja Loka, 1. avgusta 1904.
Žalujoči ostali.

S 1. novembrom se odda v najem lepo stanovanje

s petimi sobami, kuhinjo in vsemi drugimi pritliklinami na Sv. Petra 1295 2-1 nasipu št. 49.

Lepo stanovanje

v pritličju, obstoječe iz treh sob in pritliklinami se odda v hiši št. 36, Miklošičeva cesta, z uporabo vrta. Pripravno je tudi za pisarno.

Pojasnilo dá AVGUŠT JENKO, pek; Marija Terezije cesta št. 7. 1296 3-1

1292 2-2

Doktor Franc Zupanc

ordinira zopet redno od 2.-3. ure popoldne.

Šelenburgove ulice 3
1. nadstropje.

Službo gospodinje

pri kakem gospodu duhovniku v mestu ali v kakem župnišču na deželi, kjer ni večjega gospodarstva, želi nastopiti gospodična srednje starosti, izobražena ter večča v vseh strokah gospodinjstva. — Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 1290 6-2

Grenčica „Florian“ in likér „Florian“
najboljša kapljica za želodec. 1298 10

Prednaznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu iz Ljubljane in okolice ter iz province in p. n. potnikom vljudno javljati, da sem prevzel novi

hotel ILIRIJA

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 22

z elegantno urejenimi sobami za tulce, lepimi restavracijskimi prostori s salonom in zračnim vrtom ter s popolno urejeno KAVARNO z dvema najnovejšima Seifertovima biljarjema in da otvorim vse te prostore začetkom avgusta.

Dotlej se priporočam z velespoštovanjem

1300 1-1

Vse novo in elegantno urejeno! **Fric Novak** tačas kavarnar in restavrater v „Švicariji“